

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

II. Eadem fusius explanatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A buens, gratiæ vero divinæ infringens auxilium : adeo ut ex eius scriptis hæresim suam haussisse dicti sint Pelagiani, eorumque fraterculi Massilienses. Hinc Hieronymus in Epistola ad Ctesiphontem, cap. 2, Pelagij doctrinam Origenis ramusculum esse pronuntiat ; & libr. 1. adv. Pelagium, cap. 7, Pelagianorum magistrum esse dicit *ἡ ἀρχή*, auctorem nempe operis *ἡ ἀρχή*. & libr. 3. lucubrationis ejusdem, in fine postremi capituli, Pelagianorum amasium Origenem appellat. Hinc etiam Theodorus Beza, capitalis Origenis ad-versarius, in Annot. ad Roman. 1. 1. neminem ait Origene gratiam Dei, secundum Pelagium, magis esse adversatam. Quod totis subinde capitibus comprobare aggressus est Cornelius Iansenius Iprensis Episcopus ; Origeniana verba ac decreta cum Pelagianis & Semipelagianis accurate confligens ; & utrorumque connexionem inter se copiose demonstrans.

B II. Atque hæc priusquam ad trutinam revocemus nostram, ante omnia repetendum hic est quippiam, leviter à nobis supra perstrictum : Mentis nempe cum à Deo procrearentur, libero fuisse instructas arbitrio, facultate videlicet quadam, vel prosequendi vitij, vel amplectendæ virtutis ; qua prout usæ sunt, ita vel ad superiores evasisse ordines, vel ad inferiores esse derubatas : quemcumque autem adeptæ sint statum, nihilo fecius eadem fruentes potestate, vel recte vel male pro libitu agere, ac novis proinde vel remunerationibus vel penis esse obnoxias ; nec futurum umquam ut vel facultas illa, vel facultatis usus in animis intercidat, licet vel charitate vel pertinacia à malis bonisve nonnumquam abstrahantur.

C Quæ cum perfunctorie supra delibavimus, nunc enucleatius refecanda veniunt, & attentis oculis introspectienda ; quærendumque utrum libertatem naturæ rationalis integram, an imminutam ; utrum ullis divinæ gratiæ auxiliis indigere illam, & juvari ; quoque modo contingere hoc arbitratu sit. Sensit ille itaque arbitrij libertatem in indifferenti quadam bene vel male agendi facultate sitam, & Mentibus, mox ut crearentur à Deo, inditam, integram semper & vegetam perseverare ; nec ulla re fuisse imminutam, plenumque ejus usum in Beatis vel Damnatis superesse ; impelli quidem animam à bonis malisque Potestatibus ad virtutes vel ad vitia ; cogi vero neutiquam, vel necessitati alicui subiici. Sparsa hæc reperies dogmata compluribus locis, sed capite præsertim prioris libri 3. De princip. in quo præcipua doctrinæ suæ de libertate arbitrij fundamenta collocavit. Ibi quippe caussis quidem externis varie impelli nos & concitari docet ; assensum vero à ratione nostra ac voluntate pendere. Id postquam naturæ ipsius auctoritate demonstravit, Scripturæ sanctæ locorum congerie multiplici confirmat. Tunc petita indidem ac impugnandam arbitrij libertatem testimonia solvit, explosis Valentianorum, Basilidianorum, & Marcionitarum deliriis, qui diversas hominum naturas, alias vitæ, alias mortis destinatas, ac Deum mundi opificem, durum ac severum, alium bonum Christi patrem comminiscabantur : & gratiæ demum divinæ operationem fuisse describit, qua de post dicturi sumus. Capite vero sequenti ostendit mala nobis suggerentibus Potestatibus contrariis, vel ad rectum inclinante nos virtute divina, vigere nihilominus liberam arbitrij potestatem. Quæ alibi repetit sæpe & inculcat. Quibus autem probat locis animas in quemcumque devenirent statum, arbitrij sui libertate uti, præter illa quæ attulimus supra, cum de Angelorum libertate ageremus, quæq; iterum consuli velim, ea præcipue sunt. Libr. 2. *ἡ ἀρχή*, cap. 3. *Possibile enim videtur, ut rationabiles nature, à quibus nunquam aufertur liberi facultas arbitrij, possint iterum aliquibus motibus subjacere, indulgente hoc ipsum Domino, ne forte si immobilem semper teneant statum, ignorent se Dei & non sua virtute in illo sine beatitudinis consistisse.* & libr. 3. cap. 1. *Ex quo opinamur, quoniam quidem (sicut frequenter diximus) immortalis est anima & æterna, quod in multis & sine fine spatiis per immensa & diversa sæcula possibile est, ut à summo bono ad infima mala descendat, & ab ultimis malis ad summa bona reparatur.* & cap. 3. libri ejusdem : *Liberi namque arbitrij semper est anima, etiam cum in corpore hoc, etiam cum extra corpus est, & libertas arbitrij vel ad bona vel ad mala movetur ; nec umquam rationalis sensus, id est mens vel anima sine motu alio quo vel bono vel malo esse potest.* Homilia præterea 13. in Num. Dæmonibus permissum liberi arbitrij sui usum verbis conceptis tradit, quo si diminutus esset a Deo, hoc ipso vero iam damnatum illum fore ; at id nondum contigisse existimabat, ut vidimus. Atque hæc Origeniana de libertate doctrinæ principia suis laborant vitij, quæ nos collocabimus in propatulo ; sed & impactas ab aliis proponemus ctimationes, & si ita res feret diluemus, ut æquo jure in omnibus cum Adamantio agamus nostro, ne plus vel favori, vel malevolentia, quam veritati tribuere videamur. Sed Lectorem moneamus interim, quotiescumque de Origeniana libertate memorabimus, non eam duntaxat debere intelligi, qua gaudent homines ; sed illam etiam qua Angeli & Dæmones fruuntur : nam par esse apud omnes illos liberi jus & usum arbitrij sexcenties asseveravit.

III. Cornelius Iansenius, in libro, cui titulus Augustinus, postquam libro secundo To-